

EMMA COUCEIRO: *Humidosas*

Espiral Maior, A Coruña, 1997

V Premio de Poesía Espiral Maior

Teresa Seara

Meses despois de terse fallado a V convocatoria do premio Espiral Maior para autores sen libro publicado, chega ó espacio editorial a obra galardoada nesta ocasión: *Humidosas*. Un poemario de grande unidade temática e tonal onde Emma Couceiro recrea un mundo opresivo e caótico simbolizado nesa *casa de mentiras* que, como a crisálida, encorseta ó eu poético nunha idade falsa negándolle a súa evolución natural cara á madurez. O eu poético séntese illado neste ámbito mentres as humidosas, unha flora estraña e negativa, vai colonizando os cuartos para achegarse á súa pel e inocularlle o veneno da latencia que o manteña inmóbil no estadio infantil. Así,

Xusto ao redor

do que ía ser o meu corpo deitado,

medraron humidosas encollidas contra a pel.

Nin esta nin outra máis

como unha dama,

xa só descunchando liñas

de memoria

e daquela tamén coa lingua axeonllada na boca.

As humidosas nacen da vontade duns seres estraños que poboan a casa, as *encerradoras*. Estas presencias femininas son terroríficas pois conseguen enclaustrar ó ser nunha existencia falsa que conserve os lazos umbilicais intactos. As nais, posesivas e devoradoras, empéñanse en manter eternamente ó fillo no seu claustro húmido despregando varias artes como o deseño de ficcións e tempos falsos, o poder do seu engado ou o intento de preservación dun corpo infantil que xa non ten razón de ser conservado nos húmidos fluídos que actúan a xeito de formol:

*As cerradoras
omitían cada vez máis tempo
un tempo falso na memoria.
Durmían baixo cunchas pigmentadas de ceo
de amor pechadas.
Eran esperadoras
como quen agarda sempre sempre
unha cor na que naufraga.*

Estes seres letais -as encerradoras- atacan directamente a consciencia que o eu ten do real e buscan, destruindo os seus nexos de unión co verídico, sumilo nun marasmo de falsidades. Mais o eu poético deféndese dos seus ataques e resístese a deixarse vencer polo Complexo de Peter Pan que as encerradoras pretenden crearlle pois nada máis lonxe dos seus desexos que ficar inerte nunha nenez que xa superou. A súa resistencia é da caste dos *agardadores* eses seres que esperan, fóra da casa, a liberación definitiva do eu ofrecéndolle unha existencia libre de ataduras, un camiño aberto por percorrer. A debilidade dos agardadores queda patente na súa natureza pasiva e fráxil que lles impide entrar na casa e resgatar ó eu poético do engado das encerradoras:

*Quero irme
que lamento cousas
sen agardar que as recollan
só deixalas lonxe
lamentadas
levando demasiada voz até o pasado.*

*Vexo camiño cheo de agardadores por min
recheo de agardadores pacientes por min
agardadores serenos en ollos e corpo.*

E mentres non atopa as portas para fuxir da humidade que se lle vai achegando, o eu poético -que se nos revela como unha nena- ennovélase cada vez máis en si mesmo

mentres a casa se transforma en crisálida onde durmir o sono profundo da metamorfose. Soñar convértese así nun exercicio de liberdade e auto-coñecemento que fortalecerá ó ser descubríndolle o segredo da transformación da auga:

*Chega a min a somnolencia
que viaxa nos ares do solpor,
e cae como unha cortinaxe
na que esvaro
até a morte inconfundible da alucinación.*

(...)

*Os nenos son bonecos,
eu tamén;
sen esforzo, concentrados
durmimos...*

Tras a súa viaxe introspectiva, o eu poético utiliza o seu novo poder para mudar os líquidos estancados en fluídos de vida que o guíen fóra desta existencia caótica e dolorosa. O cambio positivo anunciado por setembro -con ese anxo-neno que induce o sono: "*hai un anxo neno, / que xoga fermoso/ a fuxir correndo/ das saias sedosas das noites de setembro*"- non é só exterior senón que debe agromar internamente. Só "*saudando setembro*", a súa esencia liberadora, logrará o eu poético rodearse dun verdadeiro escudo protector contra os lacerantes ataques das humidosas que, calando a súa "*pel de trapo*", buscan transformala nunha boneca sen vontade sometida ás dúbidas existenciais máis acuciantes:

*Demos tantas voltas para chegar aquí
e debullar humidosas
que só quedamos nós e as nosas preguntas.*

*De aquelas que asubiaban a melodía de criatura
e nome
deixamos rastros*

porque pasa o tempo

Mais, no novelo, o eu poético atopou o antídoto contra os dardos das encerradoras, unhas ás de bolboreta que lle permiten voar da man das palabras, da voz. E así como escoitaba os susurros dos agardadores no camiño e o agurgullar silandeiro das humidosas, atende á súa voz interna que lle fala da necesidade de abandonar a casa, os medos, esa infancia que se lle pega á pel. No exercicio de saudar setembro o eu está abrindo unha fiestra a ese camiño cheo de agardadores que a guían lonxe das encerradoras e dos seus ámbitos claustrofóbicos. Sen angustias, alzar a voz é investirse desa *"esperanza que queima as linguas"* e garante o futuro.

Anuario de Estudios Literarios Galegos

[6], 1997, pp. 279-281